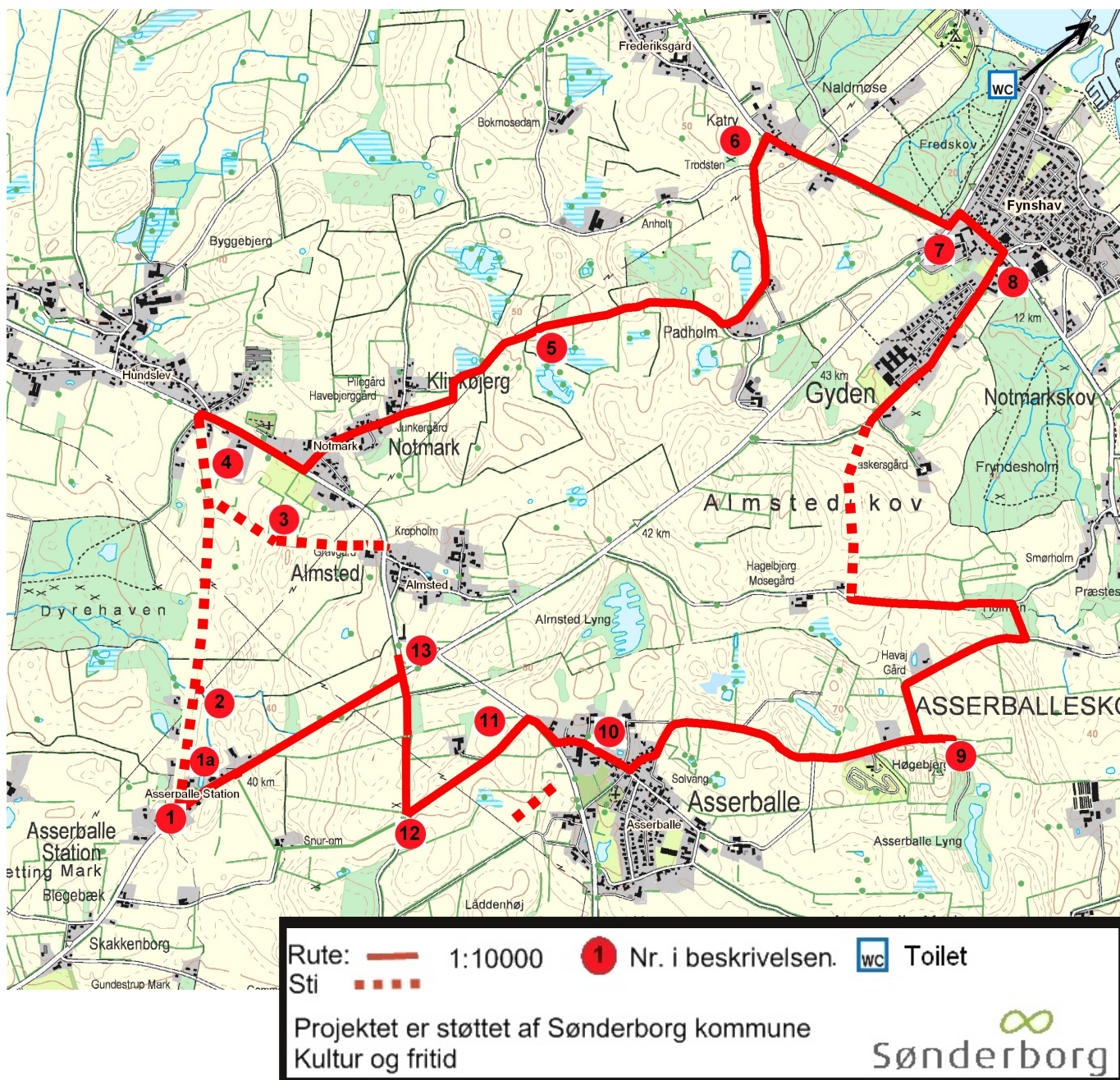


En oplevelsestur rundt på midtals

Asserballestation, Almsted, Notmark, Katry, Fynshav og Asserballe

En gå eller cykeltur, alt efter dit temperament og du kan starte og slutte overalt på turen. Ønsker du yderligere oplysninger om noget du vil vide mere om, eller er der kritik af turen, er du velkommen til at kontakte Lokalhistorisk Arkiv i Augustenborg. Send os en mail: aug.larkiv@pc.dk
Turen er ca. 15 Km lang, husk at tage vædske med. Offentlige toiletter er der nede på Fynshav færgehavnen.

Ide, skrift og billeder af Rita Bromand Nielsen
Opsætning og layout af Frede Vendelbo Jensen



Vi ønsker dig/jer en rigtig god tur.

Landsbylaugene og Lokalhistorisk Samvirke for Sønderborg Kommune.
Hjemmeside: www.skla.dk

1) Asserballe Station

Som navnet siger, var det en station på banestrækningen Sønderborg - Nordborg. Togforbindelsen blev oprettet i 1898 og sluttede i 1933 da rutebilerne tog over.

1A

Den store gård ved mosen var fattiggård i gamle dage. Vi følger vejen ned til den gamle banestrækning.



Foto: Lokalhistorisk Arkiv i Augustenborg

2) Dimitri's sten og træ.



Foto af Rita Bromand Nielsen

Tag en afstikker til Dimitri's sten og træ. Han var russisk krigsfange under 1. verdenskrig, hvor han arbejdede på gården hos Hans Andersen i Almsted.

Ved fældning af et hegn bad han om, at et lille asketræ måtte stå til minde om ham. En sten med hans navn blev afsløret i 2005.

Kilde: Hans Andersen

3) Rumohrsgård dyrehave

Til venstre ligger Rumohrsgård dyrehave, hvor der findes flere stendysser.

Lidt længere fremme til højre ligger "Hovvejen". Ses på fotoet til højre.

Det var vejen fæstebønderne benyttede fra Almsted, når de skulle udføre hoveriarbejde (tvangsarbejde) på Rumohrsgård. Hoveriet blev endeligt nedlagt i 1851.

Kilde: Brormands Arkiv



Foto: Lokalhistorisk Arkiv i Augustenborg

4) Notmark præstegård

Vi fortsætter af stien til vi når landvenjen til Hundslev. Turen fortsætter til højre mod Notmark forbi den smukke Notmark præstegård, bygget 1688 og den nyligt restaurerede forpagterbolig, som ligger til højre for præstegården.

Foto: Lokalhistorisk Arkiv i Augustenborg



Notmark kirke er bygget i ca 1200, også med forsvar for øje. Kirkeklokkerne er fra 1442 og 1652. Den ene klokke skulle afleveres til omsmelting i 1918, men nåede kun til Sønderborg. Den blev fundet efter genforeningen og blev igen ophængt i kirken i 1920. På kirkegården findes mindemærker over 41 faldne fra sognet i 1. verdenskrig. Den alsiske digter Martin N. Hansen er begravet her på kirkegården. "E kok i Almsted" og "Glad som een skul mø sin kjærest" er kendte sønderjyske sange skrevet af digteren.

5) Kirkevej

Fra Notmark følger vi den gamle kirkevej for beboerne fra det gamle Notmarksskov (idag Fynshav) når de skulle i kirke i Notmark.



Den gamle kirkesvej. Foto: Hans Andersen

6) "Trodsten"



Efter skoven drejes til venstre mod Anholdt, hvor vejen slutter. På en høj i landskabet ligger "Thorstenen" eller "Trodsten" i en tidligere lille gravlund. I dyssens store dæksten ses 12 skålformede fordybninger. Det formodes at stenen har været en såkaldt offersten.

Foto: Lokalhistorisk Arkiv i Augustenborg

7) Efterskolen Strand

Når du kommer til Færgevejen i Fynshav, ligger der ligefremme en stor gul bygning, der før var Danebod Højskole. Skolen blev oprettet af 7 alsiske landmænd, der købte gården Øvelgønne i 1919 med det formål at bygge og oprette en dansk højskole og den fungerede som sådan fra 1920 til år 2000. I dag huser den Efterskolen Strand.

8) Frydenholmskolen

Fra Østkystvejen går turen videre op ad Gyden hvor vi kommer forbi Frydenholmskolen fra 1970, hallen og det kommende kulturhus "Diamanten".

Ad Almstedskovstien kommer vi til Almstedholm, en såkaldt bønderskov, hvor gårdene i Almsted langt tilbage og stadigvæk har et stykke fredskov, hvor der kan hentes gavntre, brænde m.m.

9) Høgebjerg



foto af Jan Lyngbjørn

Tag en afstikker til øens højeste punkt som er Høgebjerg og som ligger ca 81 meter over havet. Kong Kristian den tiende besøgte stedet i tyverne og han blev kørt dertil med hestevogn, da han var dårligt gående.

Kilde: Lokalhistorisk Arkiv Augustenborg

10) Asserballe Kirke

Asserballe Kirke er fra ca. 1200. Også her findes en mindemur for de faldne i 1. verdenskrig fra Asserballe sogn.

Herman Bang er født i Asserballe præstegård 1854. Familien flyttede da han var 6 år, men tiden her har haft stor betydning for Herman Bang.

Af hans kendte romaner kan nævnes "Tine" og "Det hvide hus"

Kilde: Rabens samlinger, Asserballe sogn nr. 38



Foto af Th. Lawaetz, Aabenraa

Landsbylaugene og Lokalhistorisk Samvirke for Sønderborg Kommune.

Hjemmeside: www.skla.dk

11) Asserballe Møllegård



Her ved Møllevejen ligger Asserballe Møllegård hvor, der allerede i 1649 stod en såkaldt Stubmølle. I 1890 blev en stor Hollændermølle bygget. Den havde oprindeligt stået i Nejs på Broagerland. Møllen nedbrændte i 1919 på Møllegården.

Kilder:

Møller på Als,
Hans Linow og Jens Lampe

Kilde: Lokalhistorisk Arkiv i Augustenborg

12) Fandens hånd

Det fortælles, at i gamle dage fandtes der en stor samling sten her, hvor vejene mødes. En af stenene havde store huller, ridser og streger, det lignede aftryk af en hånd. Det siges at det skulle være aftryk af fandens hånd.

Han plejede at spille kort her. Stregerne var hans spilleregler som ingen kunne tyde.

Kilde: Rabens samlinger.

Vejen fortsætter til gården Snurum og Asserballe Station.

13) Martin N. Hansen (1893-1976)

Turen fortsætter mod Almsted Korsvej. Her kan "stelen" mindesmærket over den alske hjemstavnsdigter Martin N. Hansen opleves.

Fortsæt ad landevejen mod Asserballe St.

**Husk at drikke væske
(eks.vand)**



Foto: Lokalhistorisk Arkiv i Augustenborg